

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej
Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad¹⁾
za rok 2013

Dział I²⁾

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanej przeze mnie jednostce sektora finansów publicznych

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Część A⁴⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁵⁾

× w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:⁷⁾

- × monitoringu realizacji celów i zadań,
- × samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁸⁾, procesu zarządzania ryzykiem,
- × audytu wewnętrznego,
- × kontroli wewnętrznych,
- × kontroli zewnętrznych,
- × innych źródeł informacji: cząstkowych oświadczeń o stanie kontroli zarządczej złożonych przez kierowników komórek organizacyjnych centrali GDDKiA, dyrektorów oddziałów GDDKiA.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Warszawa, 20.03.2014.
(miejscowość, data)

GOŁOBY
P.O. GENERALNY DYREKTOR
DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD
Ewa Tomala-Boruca
mgr. inż. Ewa Tomala-Boruca
(podpis ministra/kierownika jednostki)

Dział II⁹⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

1) Zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi

1. W obszarze przygotowania oraz realizacji inwestycji drogowych.

Zdarzały się przypadki niewłaściwego stosowania procedur Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przez Kierowników Projektów, co mimo wizyt w Oddziałach GDDKiA, sprawdzeń wykonywanych przez Opiekunów oraz Koordynatorów Projektów, skutkowało błędami w deklarowanych wnioskach o płatność, a w konsekwencji – autokorektami, po wychwyceniu omyłek w Centrali GDDKiA. W Perspektywie Finansowej 2014-2020 zmianie ulega zasada tzw. „recyklingu środków”. Obecnie kwoty korekt finansowych pomniejszających dofinansowanie jednego projektu są przenoszone w ramach tej samej osi priorytetowej i mogą być wykorzystywane w innych projektach. W nowej perspektywie taka sytuacja nie będzie mieć miejsca, kwoty potrącone z tytułu korekt finansowych za naruszenia przepisów Prawa zamówień publicznych ulegać będą co do zasady anulowaniu wkładu UE. Dlatego kwestią kluczową będzie zapobieganie najmniejszym nawet uchybieniom przy udzielaniu zamówień publicznych.

2) Skuteczność i efektywność działania

1. W obszarze przygotowania inwestycji drogowych.

Stwierdzono słabość kontroli polegającą na braku jednolitych zasad w procesie rozpatrywania roszczeń dotyczących wniosków o wykup tzw. resztówek, co zwiększa ryzyko dowolności działania w tym zakresie. Przedmiotowe kwestie niejednokrotnie przyjmują skomplikowany charakter oraz wiążą się wysokimi kosztami. Kontrola NIK „Nabywanie przez Skarb Państwa nieruchomości pod drogi krajowe objęte Programem Budowy Dróg Krajowych w latach 2008-2013” we wnioskach pokontrolnych wniosła m.in. o ustalenie przez Generalnego Dyrektora DKiA i wprowadzenie do stosowania w GDDKiA jednolitej procedury regulującej zasady postępowania w zakresie rozpatrywania wniosków o wykup resztówek.

2. W obszarze zarządzania drogami

Stwierdzono słabości zarządzania o charakterze systemowym, które wskazują na potrzebę wzmocnienia uregulowań wewnętrznych zawierających skuteczne narzędzia monitoringu i kontroli przygotowywania i realizacji umów w tzw. modelu Utrzymaj Standard. Konieczne są istotne zmiany w zakresie wdrożenia/przestrzegania procedur i sposobów pomiaru wymaganych standardów utrzymania dróg. W wyniku czynności audytowych i kontrolnych zdiagnozowano w 2013 roku istotne nieprawidłowości, naruszenia wewnętrznych zasad przeprowadzania objazdów dróg, w szczególności polegające na występowaniu przypadków nieprzeprowadzania objazdów oraz niewłaściwym

dokumentowaniu przeprowadzanych objazdów.

3) Wiarygodność sprawozdań

1. W obszarze realizacji inwestycji drogowych.

Zidentyfikowano istotne słabości kontroli zarządczej polegające m.in. na:

- pojawiających się błędach w sprawozdaniach dotyczących ilości wykonanych przez Wykonawcę badań laboratoryjnych w porównaniu do ilości badań wykonanych przez Zamawiającego, opracowanych na podstawie sprawozdań przekazywanych przez Inżyniera Kontraktu (ze względu na niedookreślenie definicji odnoszących się do badanych parametrów/próbek);
- wzmocnienia wymaga nadzór nad monitorowaniem liczenia wykonanych badań laboratoryjnych. Powyższe może rodzić ryzyko, iż GDDKiA ma trudności ze stwierdzeniem, czy badania wykonywane są zgodnie ze Szczegółowymi Specyfikacjami Technicznymi i czy wykonywane są odpowiednie ilości tych badań, czyli 10 % asortymentu przewidzianego w specyfikacjach.

4) Ochrona zasobów

Wyniki audytu wykazały niewystarczający nadzór nad majątkiem przekazanym do użytkowania podmiotom zewnętrznym. Stwarza to ryzyko nieprawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji majątku otrzymanego od GDDKiA, co w konsekwencji może prowadzić do niewłaściwej ochrony zasobów organizacji.

5) Zarządzanie ryzykiem

W GDDKiA opracowano procedurę zarządzania ryzykiem. Komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację celów i zadań z planu działalności zidentyfikowały i opisały ryzyka. Ocenione ryzyka zostały zebrane w rejestrze ryzyka. Zaplanowano działania zaradcze. Niemniej wdrażany proces zarządzania ryzykiem stanowiący element system kontroli zarządczej wymaga wprowadzenia niezbędnych zmian ponieważ:

- znajomość i zrozumienie zasad kontroli zarządczej, w tym zarządzania ryzykiem oraz przekonanie i umiejętności ich stosowania w codziennej pracy przez wszystkich pracowników GDDKiA, a przede wszystkim przez pracowników komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację działań priorytetowych wynikających z planu działalności wymaga poprawy;
- obecny podział odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem w dalszej perspektywie wymaga doszczegółowienia oraz dostosowania do obowiązującej struktury organizacyjnej;
- proces zarządzania ryzykiem wymaga powiązania z innymi procesami (przede wszystkim z procesem planowania i monitorowania rzeczowo-finansowego) oraz bieżącą pracą wszystkich pracowników jednostki;
- rejestry ryzyka prowadzone przez Właścicieli ryzyka nie podlegały bieżącej weryfikacji pod kątem aktualności i skuteczności zaplanowanych działań zaradczych.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1) Zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi

1. W obszarze przygotowania oraz realizacji inwestycji drogowych.

Mając na względzie uwagi napływające do dotychczasowych procedur, oraz potrzeby wynikające ze zmian w przepisach, proces wprowadzania zmian do wewnętrznego Podręcznika procedur beneficjenta projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla GDDKiA trwa nieustająco. W drugiej połowie roku 2013 trwały intensywne prace nad nowelizacją podręcznika. Dnia 4 marca 2014 r. zatwierdzono i przekazano do stosowania kolejną edycję ww. Podręcznika. Nastąpiła istotna zmiana w podejściu systemowym do procedur wdrażania i realizacji inwestycji polegająca przede wszystkim na tym, że wraz z aktualizacją procedur POIS ujednolicono sposób realizacji zadań

inwestycyjnych bez względu na ich źródło finansowania (z budżetu państwa czy współfinansowanych z UE). Przedmiotowe zmiany procedur będą stanowiły podstawę do opracowania szczegółowego podręcznika procedur dla perspektywy finansowej 2014-2020, kiedy jej wszystkie istotne założenia będą już znane i oficjalnie ogłoszone.

W celu efektywnego wdrażania w życie znowelizowanych procedur (ułatwienia Kierownikom Projektów w Oddziałach stosowanie ich w zarządzaniu projektami), planuje się w roku 2014 szereg wizyt Opiekunów z Centrali w Oddziałach w celu realnego wsparcia Kierowników Projektów. Powyższe działania zostały podjęte i będą kontynuowane także w 2014 roku w celu ograniczenia ryzyka korekt finansowych za naruszenia przepisów mających zastosowanie przy realizacji inwestycji drogowych.

2) Skuteczność i efektywność działania:

1. W obszarze przygotowania inwestycji drogowych

W celu realizacji wniosku pokontrolnego NIK „Ustalenie przez Generalnego Dyrektora DKiA i wprowadzenie do stosowania w GDDKiA jednolitej procedury regulującej zasady postępowania w zakresie rozpatrywania wniosków o wykup resztówek” zostaną wprowadzone jednolite zasady rozpatrywania przez Oddziały GDDKiA wniosków o wykup części nieruchomości, które nie podlegają wyłączeniu, ale też nie nadają się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele. Powyższe działania dla realizacji wniosków pokontrolnych zostaną wykonane w I półroczu 2014r. GDDKiA podjęła już działania mające na celu wypracowanie jednolitych zasad ww. kwestii, niemniej jednak po ich wdrożeniu sprawowany będzie nadzór nad stosowaniem przez Oddziały GDDKiA przedmiotowych wytycznych.

2. W obszarze zarządzania drogami

Wobec zidentyfikowanych słabości kontroli zarządczej podjęto decyzje o braku akceptacji ryzyka nieprecyzyjnego opisu wymaganego standardu umożliwiającego rozliczenie Wykonawców Utrzymaj Standard z zadania. Do czasu opracowania niezbędnych procedur dot. wdrażania i dalszego rozszerzania modelu „Utrzymaj Standard” na sieci dróg krajowych zlecenie utrzymania dróg w ww. modelu zostało wstrzymane. Planowane jest zwiększenie nadzoru nad wprowadzeniem zmian do standardowych dokumentów na postępowanie w modelu „Utrzymaj Standard”. Kluczowa będzie także zmiana mechanizmu dotyczącego częstotliwości oraz sposobu dokumentowania objazdów dróg krajowych bez względu na zastosowany system utrzymania (obmiarowy, siłami własnymi, kompleksowy – Utrzymaj Standard) na drogach krajowych.

3) Wiarygodność sprawozdań

1. W obszarze realizacji inwestycji drogowych

W 2013 roku zostały wprowadzone zmiany do wzorcowej umowy o Nadzór Inwestorski zobowiązujące Konsultanta do wykonywania co najmniej 10% badań i pomiarów głównych asortymentów robót drogowych, a także do uzgadniania z Zamawiającym jednolitego sposobu liczenia wykonywanych badań i pomiarów oraz na bieżąco w cyklu miesięcznym monitorowania rzeczywistego wskaźnika wykonania badań kontrolnych oraz przedstawiania go Zamawiającemu. Niemniej jednak z uwagi na fakt, iż ww. zapisy są nowymi rozwiązaniami, na powyższe kwestie będą ukierunkowane działania w ramach bieżącego nadzoru ze strony odpowiednich służb GDDKiA. Departament Technologii GDDKiA w dalszym okresie będzie monitorował, czy i w jaki sposób ww. zapisy są wdrażane oraz czy eliminują dotychczasowe problemy związane z liczeniem próbek. Zostaną zdefiniowane jednolite pojęcia, które są podstawą statystyki Monitoringu Kontroli Jakości i pozwolą na wyeliminowanie błędów w prowadzonej sprawozdawczości.

4) Ochrona zasobów

W celu wzmocnienia nadzoru nad przeprowadzaniem inwentaryzacji majątku otrzymanego od GDDKiA, biorąc pod uwagę brak możliwości bezpośredniego nadzorowania przez pracowników Centrali i Oddziałów przeprowadzanej inwentaryzacji ze względu na ograniczone możliwości kadrowe, obowiązujące przepisy dotyczące czasu pracy pracowników korpusu służby cywilnej, liczbę składników

majątku oraz ich rodzaj (np. nieruchomości, bramownice, wyspecjalizowany sprzęt informatyczny, znaki drogowe, wyposażenie punktów poboru opłat, środki transportu), a także duży zasięg terytorialny, nadzór nad przeprowadzaniem inwentaryzacji zostanie powierzony firmie zewnętrznej. Termin: III kw. 2014 r.

5) Zarządzanie ryzykiem

Formalnie powierzono odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem Kierującym komórkami organizacyjnymi Centrali i Dyrektorom Oddziałów. Powołano Stanowisko ds. wspomaganie systemu zarządzania ryzykiem odpowiedzialne za wspomaganie wdrażania i realizacji procesu zarządzania ryzykiem w GDDKiA oraz utrzymanie baz danych o ryzyku i mechanizmach kontroli.

Zapewnienie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem wymaga podjęcia dalszych działań systemowych i proceduralnych na poziomie całej jednostki, zapewniających:

- ciągle podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości na temat zarządzania ryzykiem wśród wszystkich pracowników poprzez systematyczne szkolenia i promowanie zarządzania ryzykiem przez Kadre Kierowniczą,
- dostosowanie odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem do wszystkich poziomów zarządzania wynikających z obowiązującej struktury organizacyjnej,
- formalne wyznaczenie przez Kierownictwo celów dla całej jednostki na dany rok przed przystąpieniem do opracowywania projektów planów w układzie budżetu zadaniowego i zakomunikowanie ich wszystkim komórkom organizacyjnym,
- powiązanie planu działalności z celami jakościowymi, oceną systemu zarządzania oraz identyfikacją zagrożeń i planowaniem działań zapobiegawczych wynikających z Systemu Zarządzania Jakością,
- wyznaczenie precyzyjnych i konkretnych, mierzalnych, osiągalnych, istotnych i określonych w czasie, celów operacyjnych i zadań dla wszystkich poziomów zarządzania, odpowiednio do stopnia odpowiedzialności i zakresu działania,
- określenie mierników skuteczności i efektywności realizowanych celów i zadań wynikających z dokumentów planistycznych,
- sporządzanie rejestru ryzyka do celów i zadań na dany rok na etapie sporządzania projektów planów,
- identyfikowanie i ocenę ryzyka zarówno do wyznaczonych celów jak i zadań określonych w dokumentach planistycznych na dany rok,
- określanie poziomu akceptowalności ryzyka na podstawie wyznaczonej tolerancji dla nieosiągnięcia wartości mierników realizacji celów i zadań wynikających z budżetu zadaniowego i Systemu Zarządzania Jakością.

Dział III¹⁰⁾

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

1) Zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi

Istotną nieprawidłowością z punktu widzenia kontroli zarządczej była stwierdzona w wyniku kontroli NIK w zakresie wykonywania zadań inwestora słabość dotycząca niepoprawnego prowadzenia ewidencji księgowej, w tym nieujmowania wartości dróg wybudowanych i zarządzanych przez GDDKiA w ewidencji księgowej środków trwałych. GDDKiA podjęła już działania w powyższym zakresie ujmując w ewidencji księgowej za 2012 rok drogi i obiekty mostowe oraz grunty o uregulowanym stanie prawnym. Oddziały GDDKiA na bieżąco ewidencjonują uzyskane efekty rzeczowe, powstałe w wyniku zakończonych inwestycji drogowych, na koncie środków trwałych. Niemniej kwestie prowadzenia księgowości w GDDKiA będą na bieżąco monitorowane przez służby finansowe GDDKiA.

2) Skuteczność i efektywność działania

a) w zakresie obszaru realizacji inwestycji drogowych:

W roku 2013 GDDKiA kontynuowała działania realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 28 czerwca 2012 r. oraz art. 647 w zakresie zaburzenia płynności finansowej przedsiębiorstw realizujących zadania inwestycyjne.

Negatywne zjawisko było na bieżąco niwelowane poprzez bezpośrednią realizację wypłat ze strony Inwestora. W ten sposób podwykonawcy robót budowlanych zaspokajani byli w trybie art. 647(1) kodeksu cywilnego, a usługodawcy i dostawcy otrzymywali należne im wynagrodzenie zgodnie z ustawą z dnia 28 czerwca 2012 r. „o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z udzielonych zamówień publicznych”.

Do końca roku 2013 GDDKiA wypłaciła 823 mln zł w trybie art. 647(1)K.c. oraz 182 mln zł w trybie ww. ustawy. W dniu 8 listopada 2013 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych, która wprowadziła zmiany w zakresie umowy o podwykonawstwo, czym rozszerzyła zakres ustawowo chronionych podwykonawców. W tym kontekście GDDKiA dokonała modyfikacji odpowiednich subklauzul Szczególnych Warunków Kontraktowych stosowanych na zawieranych kontraktach. Celem modyfikacji jest zapewnienie odpowiedniej efektywności ochrony prawnej gwarantowanej szeroko rozumianym podwykonawcom.

Przeprowadzono analizę zapisów Warunków Kontraktu na Roboty w obszarach zidentyfikowanych problemów na podstawie już zrealizowanych projektów oraz w oparciu o argumenty podnoszone przez przedstawicieli branży – wzór Szczególnych Warunków Kontraktowych został opracowany we współpracy z branżą do dnia 31.10.2013r. W dniu 04.11.2013r. przedmiotowe opracowanie zostało uzgodnione z Oddziałami GDDKiA. Uzgodniony wzór został udostępniony poprzez zamieszczenie na stronie GDDKiA. Jednocześnie pozostawiono branży i Oddziałom możliwość dalszego wnoszenia uwag. Od dnia 04.11.2013 r. uzgodniony wzór Warunków Kontraktu na Roboty ma zastosowanie dla nowo ogłaszanych postępowań przetargowych.

Analiza warunków kontraktowych pod kątem potrzeby ich modyfikacji odbyła się między innymi w zakresie problemu rozkładu ryzyka pomiędzy stronami Umowy na roboty budowlane (tj. stroną publiczną GDDKiA oraz Wykonawców robót budowlanych) i odnosiła się w szczególności do następujących zagadnień:

- waloryzacji cen jednostkowych,
- płatności za materiały przeznaczone do robót,
- katalogu kar umownych - aspektów związanych z przedłużeniem Czasu na Ukończenie,
- rozjemstwa w sporach i rozstrzyganiu roszczeń,
- Podwykonawców, Usługodawców, Dostawców,
- kamieni milowych kontraktu,
- mobilizacji Wykonawcy.

W 2013 roku uszczegółowiono zapisy Warunków Kontraktu na Konsultanta w zakresie zlecenia i realizacji badań sprawdzających, w oparciu o doświadczenia z realizowanych kontraktów. Uszczegółowienie zapisów zostało przeprowadzone w zakresie:

- ustalenia minimalnego odsetka wykonanych robót, jaki musi zostać zbadany,
- zagwarantowania Zamawiającemu możliwości wskazywania Wykonawcy zakresu i kolejności zlecanych badań.

Aktualizacja Ogólnych Specyfikacji Technicznych przewidywana do realizacji w 2013 roku nie została zakończona. Grupy robocze powołane do tego zadania woluntarnie, składają się z pracowników Politechnik, Instytutów, firm Projektowych, Wykonawczych oraz pracowników GDDKiA, dlatego też GDDKiA nie ma znaczącego wpływu na szybkość tworzenia nowych dokumntów. Instrukcja DPT-14 – Dokonywania odbiorów robót drogowych realizowanych na drogach krajowych i autostradach musi być zharmonizowana z zapisami nowotworzonych OST, dlatego też do czerwca 2013 roku nie opracowano końcowej wersji DPT-14. Brak formalnie wprowadzonych, ostatecznych przepisów dokonywania odbiorów i potrażeń za wady w trakcie realizacji zadań niesie za sobą konieczność podjęcia działań w kierunku zmiany podejścia w nadzorze nad wprowadzeniem przepisów technologicznych, z których zapisy wprowadzane są do dokumentów kontraktowych.

3) Ochrona zasobów

W zakresie poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej opracowano Politykę Bezpieczeństwa Informacji, która jest podstawowym dokumentem zawierającym zbiór zasad i reguł będących podstawą do zapewnienia bezpieczeństwa informacji w GDDKiA. Wydanie w/w Polityki stanowi podstawę do kompleksowego wdrożenia Systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji w GDDKiA (SZBI). Nie mniej w wyniku niekompletnego rozpoznania potrzeb w 2013 roku nie udało się wdrożyć w znacznej części projektu SZBI. Nie wdrożono w aspektach technicznych projektu pn. „Wdrożenie Składników Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w GDDKiA”. Przyczyna zaistniałej sytuacji związana jest z nieprawidłowościami po stronie Wykonawcy przy wdrażaniu SZBI. Podjęcie jakichkolwiek działań związane będzie z wynikiem ewentualnego postępowania sądowego. Do końca III kwartału 2014 r. zostanie opracowany dokument pn. Polityka Bezpieczeństwa Informatycznego wraz z instrukcjami (procedurami), która będzie stanowiła jeden z podobszarów Polityki Bezpieczeństwa Informacji.

4) Efektywność i skuteczność przepływu informacji

W 2013 roku kontynuowane były prace dot. usprawnienia obiegu informacji na potrzeby GDDKiA w ramach prowadzonych monitoringów realizowanych inwestycji drogowych. Planowane jest wdrożenie narzędzia informatycznego wspierającego gromadzenie (z Oddziałów) oraz przetwarzanie (w Centrali GDDKiA), cyklicznie wykorzystywanych informacji wspierających procesy zarządcze, pilotażowo w obszarze przygotowania inwestycji. W 2013 r. rozpoczęto projekt pn. Wsparcie Przygotowania Inwestycji w wyniku którego zostanie opracowane i wdrożone ww. narzędzie. W 2013 roku prowadzone prace dot. usprawnienia obiegu informacji na potrzeby GDDKiA nie zostały zakończone i będą kontynuowane w 2014 roku.

5) Zarządzanie ryzykiem

- a) Istnieje potrzeba zmiany podejścia do systemu zarządzania ryzykiem w GDDKiA, który wymaga powiązania z innymi procesami (przede wszystkim z procesem planowania i monitorowania rzeczowo-finansowego), bieżącą pracą wszystkich pracowników jednostki oraz Systemu Zarządzania Jakością.
- b) Ryzyko zajścia zmów cenowych nie zostało do końca wykluczone. Wszczęte w latach 2009-2010 postępowanie ws. domniemanych zmów cenowych, jakie mogły mieć miejsce w trakcie rozstrzygnięcia przetargów nie zostało do końca 2013 r. zakończone. Po doniesieniach prasowych w grudniu 2012 KE wstrzymała refundacje dla projektów POIiŚ i PO RPW do czasu złożenia przez stronę polską satysfakcjonujących wyjaśnień i skontrolowania prawidłowości działania systemu. Stosowne wyjaśnienia złożono, kontrole w tym zakresie prowadzone przez Instytucję Audytową (UKS) nie wykazały uchybień po stronie GDDKiA. Ostatecznie KE przywróciła refundacje dla wszystkich projektów oprócz trzech, w sprawie których wciąż toczy się postępowanie. W konsekwencji wstrzymania w grudniu 2012 r. refundacji przez KE zaistniała konieczność podjęcia zdecydowanych działań zapobiegawczych w odpowiedzi na ryzyko zmów cenowych. W celu implementowania do procedur GDDKiA zaleceń nr 18/2013 Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z dn. 6 lutego 2013 r. dotyczących zapobiegania, identyfikowania i reagowania w przypadku symptomów oszustw w szczególności w zakresie zmów cenowych przy wdrażaniu projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ), podjęto prace nad stworzeniem procedur zabezpieczających przed ewentualnymi zmwami w przyszłości. Prace te trwały na przestrzeni całego roku 2013 i ostatecznie przyjęły formę opracowania, włączonego w całości do najnowszej wersji Podręcznika procedur beneficjenta projektów POIiŚ.
- c) W dniu 2 grudnia 2013 roku odbyło się w siedzibie GDDKiA spotkanie z udziałem radców prawnych pracujących w Oddziałach GDDKiA oraz radców Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa. Narada obejmowała omówienie i analizę problematyki związanej z roszczeniami Wykonawców składanymi w toku realizacji inwestycji drogowych. W szczególności przedmiotem analizy była procedura zgłaszania roszczeń i charakter terminów zawartych w tej procedurze, analiza roszczeń w ujęciu statystycznym ze wskazaniem kluczowych obszarów ryzyka, a także

roszczenia z zakresu przedłużenia czasu na ukończenie w związku z wyjątkowo niesprzyjającymi warunkami klimatycznymi i roszczenia waloryzacyjne. Rozmowy pozwoliły na wymianę argumentów oraz poczynienie ustaleń co do dalszego postępowania w wyżej wskazanym zakresie.

Objaśnienia:

- 1) Należy podać nazwę ministra, ustaloną przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 i Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1217 i Nr 220, poz. 1600, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241 i Nr 161, poz. 1277 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 354), a w przypadku gdy oświadczenie sporządzane jest przez kierownika jednostki, nazwę pełnionej przez niego funkcji.
- 2) W dziale I, w zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej, wypełnia się tylko jedną część z części A albo B, albo C przez zaznaczenie znakiem "X" odpowiedniego wiersza. Pozostałe dwie części wykreśla się. Część D wypełnia się niezależnie od wyników oceny stanu kontroli zarządczej.
- 3) Minister kierujący więcej niż jednym działem administracji rządowej składa jedno oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie wszystkich kierowanych przez niego działów, obejmujące również urząd obsługujący ministra. Oświadczenie nie obejmuje jednostek, które nie są jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020 i Nr 238, poz. 1578).
- 4) Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.
- 5) Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem, z zastrzeżeniem przypisu 6.
- 6) Część C wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.
- 7) Znakiem "X" zaznaczyć odpowiednie wiersze. W przypadku zaznaczenia punktu "innych źródeł informacji" należy je wymienić.
- 8) Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 9) Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B albo C.
- 10) Dział III sporządza się w przypadku, gdy w dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B albo C lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplansowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.